

Iepirkumu uzraudzības
birojs

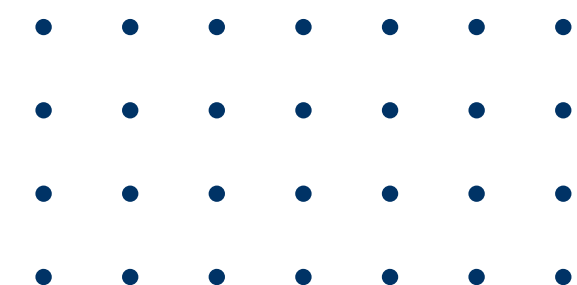
Publiskais iepirkums apsardzes jomā

Dace Skāmane

Tiesību aktu piemērošanas departamenta juriste

Saīsinājumi

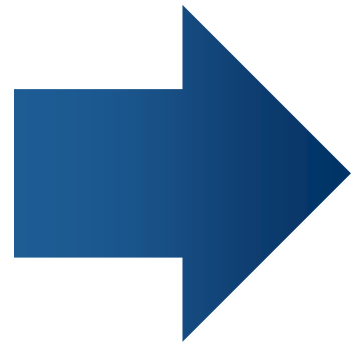
- CPV – Common Procurement Vocabulary – kopējā iepirkuma vārdnīca. Nomenklatūras klasifikators, kurš noteikts ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 213/2008 (2007. gada 28. novembris. CPV nomenklatūra piemērojama publiskajam iepirkumam, lai standartizētu norādes, kuras izmanto līgumslēdzējas iestādes sava iepirkuma priekšmeta norādīšanai.
- <https://www.iub.gov.lv/lv/klasifikacija>
- EIS – Elektronisko iepirkumu sistēma (t.sk. pircēja profils)
- Direktīva 2014/24/ES – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK
- IK- Iepirkumu komisija
- IUB – Iepirkumu uzraudzības birojs
- MK – Ministru kabinets
- MK Nr. 107 – Ministru kabineta 2017.gada 28. februāra noteikumi Nr. 107 “Iepirkuma procedūru un metu konkursu norises kārtība”
- PIL – Publisko iepirkumu likums
- VID – Valsts ieņēmumu dienests
- ZPI – zaļais publiskais iepirkums

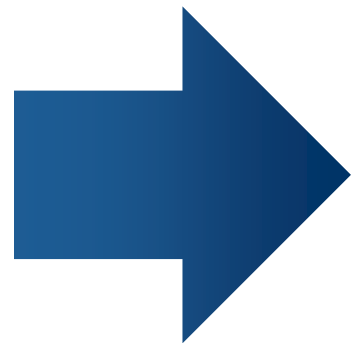
Aplūkotie jautājumi

- "Apsardzes pakalpojumu" tvērums
- Attiecināmais iepirkumu regulējums
- Jomas specifika
- Rīcības brīvība nolikuma prasību izvirzīšanā
- Nepamatoti lēta piedāvājuma identificēšana
- Skaidrojumu aktualitātes, PIL regulējuma aktualitātes

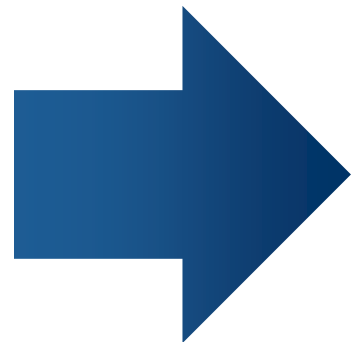
Apsardzes pakalpojumi - PIL 2. pielikuma pakalpojumi

PIL 2. pielikumā iekļautie pakalpojumi, uz kuriem attiecas “atvieglotais režīms” (Direktīvas 2014/24/ES pamatojums – neliela pārrobežu interese, personalizēti pakalpojumi, kultūras tradīciju atšķirības, vietas ierobežojums)

Svarīga precīza CPV koda noteikšana. Atsauce uz kādu CPV vārdnīcas nodaļu netieši nenozīmē norādi arī uz pakārtotajām apakšnodaļām (Direktīvas 2014/24/ES 119. apsvērumš). Pakalpojuma pilnīgs aptvērums jānosaka skaidri, minot visas attiecīgās pozīcijas – vajadzības gadījumā uzskaitot CPV kodu virkni

Apsardzes pakalpojumi - visstingrāk regulētie no 2.pielikuma pakalpojumiem

CPV79721000-4 "Apsardzes pakalpojumi" aptvertie kodi

CPV 79721000-4 kods aptver:

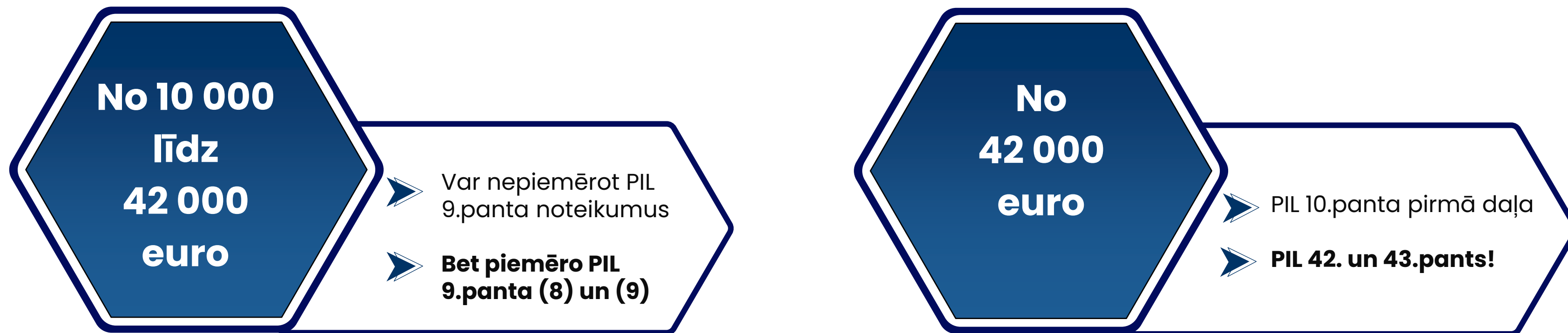

Kods	Koda atšifrējums latviešu valodā
79716000-6	Identifikācijas kartes piegādes pakalpojumi
79715000-9	Patrulēšanas pakalpojumi.
79714000-2	Novērošanas pakalpojumi.
79713000-5	Apsargu pakalpojumi.
79711000-1	Signalizācijas uzraudzības pakalpojumi.

<https://info.iub.gov.lv/lv/cpv> - CPV kodu vārdnīca

Attiecināmais regulējums

PIL 2. pielikuma sadaļā "Izmeklēšanas un apsardzes pakalpojumi" minētie **apsardzes pakalpojumi**, uz kuriem attiecas **CPV kods 79710000-4**

NB! Regulējuma attiecināmību noskaidro, ievērojot PIL 11.panta kārtību paredzamās līgumcenas noteikšanai*

*Vairāk par paredzamo līgumcenu: [Paredzamās līgumcenas](#)

10.panta pirmā daļa

ievēro PIL 2. pantā noteiktos PIL mērķus, kā arī PIL:

- 13. pantā (vispārīgie nosacījumi attiecībā uz piegādātāju),
- 14. pantā (informācijas aizsardzība),
- 19. pantā (ZPI),
- 20. pantā (tehniskās specifikācijas),
- 21. pantā (marķējumi)
- 22. pantā (testēšanas pārskati, specifikācijas un citi pierādījumi),
- III nodaļā (IK),
- 28. panta otrajā daļā (paziņojums par izmaiņām vai papildu informāciju),
- 32. pantā (paziņojums attiecībā uz sociālajiem un citiem īpašiem pakalpojumiem),
- 33. pantā (paziņojums par izmaiņām līguma darbības laikā),
- 33.1 panta (paziņojums par līguma izpildi),
- 36. panta (piekļuve iepirkuma procedūras dokumentiem, to izsniegšanas un papildu informācijas sniegšana) pirmajā, trešajā un ceturtajā daļā,
- 37. pantā (kārtība, kādā kandidāti un pretendenti informējami par rezultātiem),
- 38. pantā (informācijas apmaiņa)
- 39. pantā (prasības elektroniskai pieteikumu un piedāvājumu saņemšanai),
- 40. panta (iepirkuma procedūras dokumentēšana un iepirkuma procedūras dokumentu glabāšana) pirmajā, trešajā, ceturtajā un piektajā daļā,
- 60. pantā (iepirkuma līgums)
- 61. pantā (iepirkuma līguma vai vispārīgās vienošanās grozīšana) paredzētās prasības

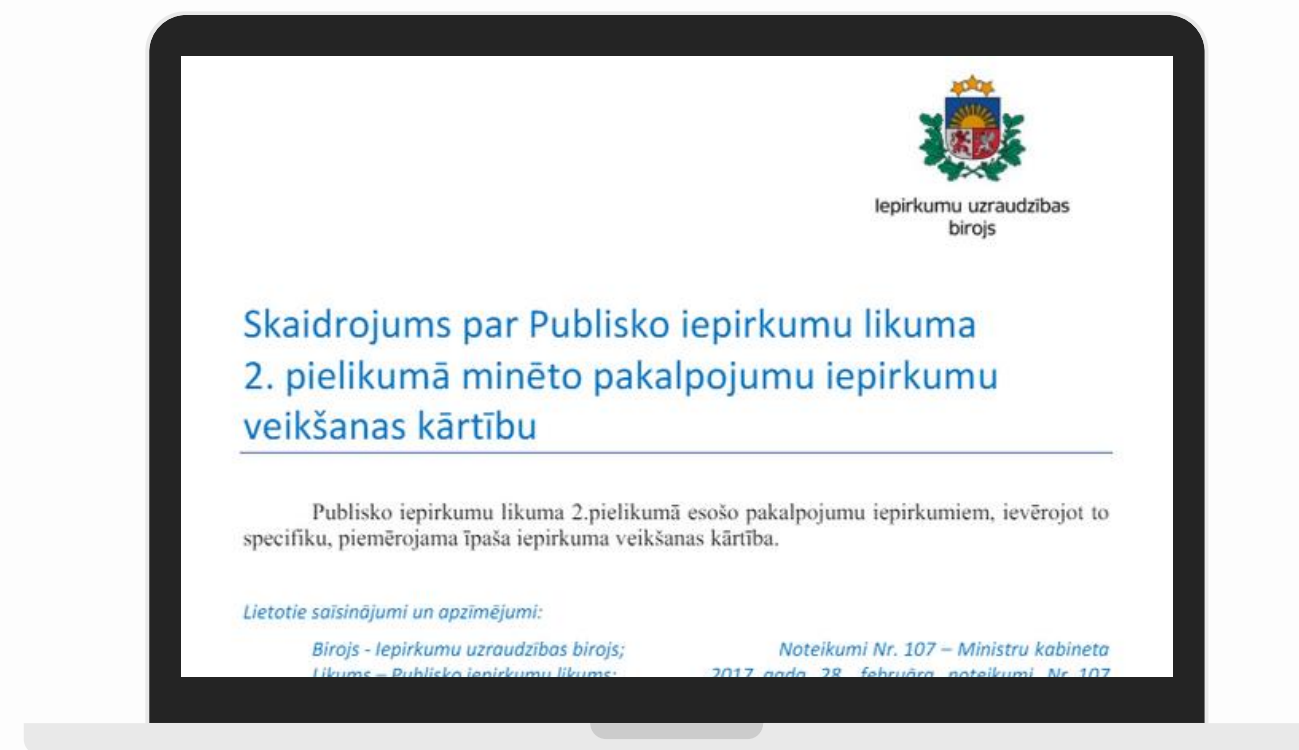
Apsardzes iepirkumos - arī PIL 42. (Kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumi) un 43. pantā (Uzticamības nodrošināšana) minētās prasības.

Papildu materiāli

➔ Papildus skatīt skaidrojumu “Kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumi” [Izslēgšanas iemeslu un sankciju pārbaude](#)

➔ Skaidrojums par PIL 2. pielikumā minēto pakalpojumu iepirkumu veikšanas kārtību [Skaidrojums par Publisko iepirkumu likuma 2. pielikumā minēto pakalpojumu iepirkumu veikšanas kārtību](#)

“Atvieglotā režīma” tvērumš

Likuma normas, kuras nav noteiktas PIL 10. panta pirmajā daļā kā tieši piemērojamas, veicot 2.pielikuma pakalpojumu iepirkumus, pasūtītājs var piemērot, vadoties no vispārējiem PIL mērķiem vai judikatūras.

Ir dažas likuma normas, kas nav minētas PIL 10.pantā, bet kuras atsaucas uz PIL 10.pantu vai satura dēļ tik un tā attiecas uz 10.panta iepirkumiem, piemēram:

- ➔ **11.pants par līgumcenas noteikšanu.**
- ➔ **53.pants par nepamatoti lētu piedāvājumu – caur 2.panta mērķi***
- ➔ **IX nodaļa – par iesniegumu izskatīšanu IUB**

(*skat. 30.04.2021. spriedums Nr. SKA-252/2021 (A420157018) par “mazajiem” iepirkumiem)

Apsardzes pakalpojumu jomas specifika

**Reglamentētā sfēra,
tostarp ierobežojumi
apakšuzņēmēju
piesaistei**

**(Apsardzes darbības
likums)**

**Ja apsargājamais
objekts ir valsts
noslēpuma objekts,
apsardzes
pakalpojumu
sniedzējam ir jābūt arī
industriālās drošības
sertifikātam**

**(10.07.2018. MK
noteikumi Nr. 417
"Industriālās drošības
sertifikātu noteikumi")**

**Jābūt noslēgtam
civiltiesiskās atbildības
apdrošināšanas
līgumam**

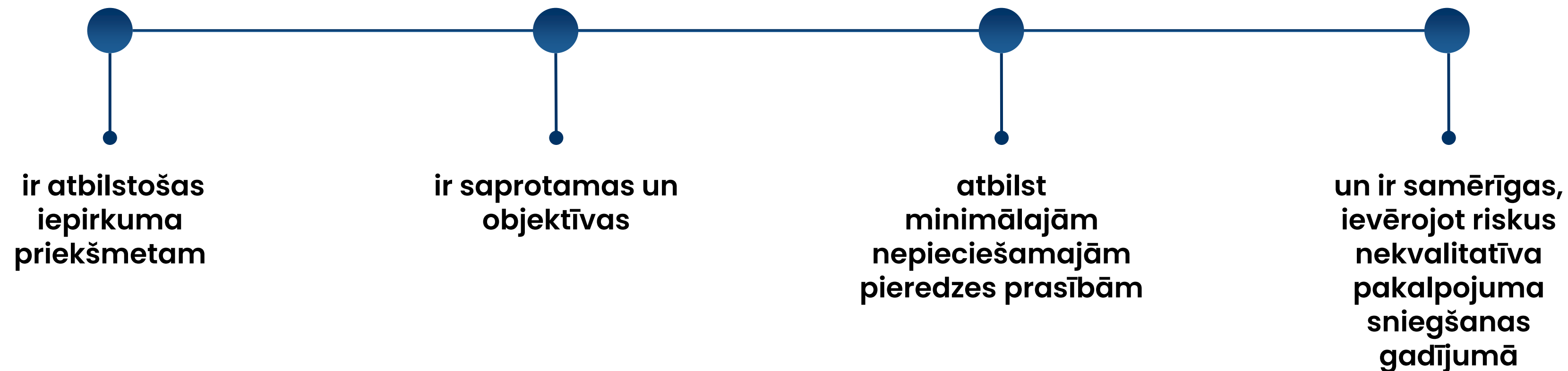
**(03.02.2015. MK
noteikumi Nr.58
"Noteikumi par
civiltiesiskās atbildības
obligāto apdrošināšanu
apsardzes darbībā")**

**Pakalpojuma
līgumcenas lielāko daļu
veido darbaspēka
izmaksas - īpaši aktuāls
var būt nepamatoti lēta
piedāvājuma aspekts**

Pieredzei izvirzītās prasības

PIEREDZES PRASĪBAS NOLIKUMĀ:

Pieredzes prasības, kas noteiktas maksimālā vai optimālā līmenī, vai arī kas būtu identiskas iepirkuma priekšmeta izpildei nepieciešamajām darbībām, prasmēm un tā apjomam (Senāta 2024. gada 23. februāra rīcības sēdes lēmumā lietā SKA-435/2024) visdrīzāk būs pārmērīgas (piem., sk. IUB 15.03.2024.lēmums4-1.2/24-36/2)

Prasība par mobilo reaģēšanas vienību skaitu

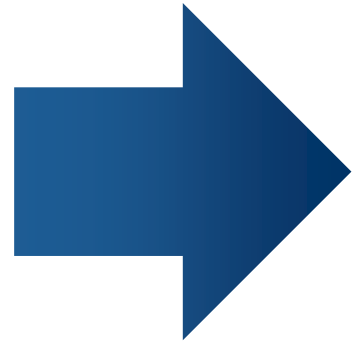
06.11.2023. IUB lēmums Nr.4-1.2/23-215

Iesniedzējs: nesamērīga prasība, ka pilsētā jāpiedāvā vismaz 5 mobilās reaģēšanas grupas vienības. Iepirkums paredz tehniskās apsardzes pakalpojumu sniegšanu tikai 10 objektos un Apsardzes darbības reģistrā redzams, ka tiesības sniegt tehniskās apsardzes pakalpojumus ir 42 komersantiem, no kuriem prasību par 5 mobilajām reaģēšanas grupām var izpildīt tikai 12 iespējamie pretendenti. Tādējādi būtiski samazināta konkurence bez jebkāda pamatojuma. Pamatojums varētu būt saistīts ar lielu gadījumu skaitu, kad vismaz piecos no iepirkumā minētajiem objektiem vienlaicīgi darbojas trauksmes signāls.

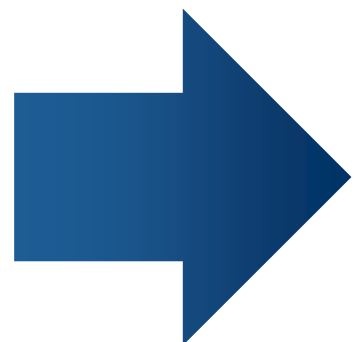
Pasūtītājs: augsti riski, jo apsargājamas izglītības iestādes, un vēlme saņemt apsardzes pakalpojumu no komersanta, kurā ir attiecīgi resursi, kas ļautu nestandarta situācijās rīkoties Pasūtītājam vislabākajā veidā. Turklāt nav zināms pretendentiem pieejamo mobilo grupu skaits, precīzs citu apsargājamo objektu skaits un izvietojums pilsētā un apkaimē, kā arī grupu ierašanās gadījumu skaits, t.sk. cik gadījumos tie ir bijuši vienlaikus uz vairākiem no tiem.

IUB: Pasūtītājs nav minējis nevienu konkrētu gadījumu, kad iepriekš apsardzes komersanta mobilajām grupām būtu bijis vienlaicīgi jānododas uz vairākiem apsargājamiem objektiem, kā arī nav raksturojis šādas iespējamās situācijas plānotā līguma izpildes laikā, tas nav šādus konkrētus riskus nosaucis un uzskaitījis. Tas vien, ka apsargājami objekti ir izglītības iestādes, pats par sevi neliecina, ka līguma izpildes laikā pastāv pietiekami augsta iespējamība, ka mobilajām brigādēm būs vienlaikus jāierodas 5 izsaukuma vietās vienlaikus. Savukārt, apsvērumi par to, ka Pasūtītājam nav zināms, cik vēl apsargājamo objektu ir pakalpojuma sniedzējam, nenorāda uz prasības pamatotību.

Nepamatoti lēts piedāvājums

PIL 53.pants paredz, ka pasūtītāja radušās šaubas, vai pretendents spēs nodrošināt pakalpojumu par piedāvāto cenu, ir pamats skaidrojuma pieprasīšanai.

Tieši pasūtītājs vislabāk var novērtēt visus apstākļus, kas liek izšķirties par kāda piedāvājuma pieņemšanu vai noraidīšanu sakarā ar pārāk lielu risku. Tiesa (arī IUB) nevar pasūtītāju aizvietot šo apstākļu novērtēšanā. Tiem nav kompetences iejaukties pasūtītāja novērtējuma brīvībā, bet tiem ir jāpārbauda, vai pasūtītājs nav pieļāvis kļūdas novērtējuma brīvības izmantošanā.

sk. Augstākās tiesas 2017. gada 23. oktobra spriedumu lietā Nr. SKA776, 2017. gada 30. novembra spriedumu lietā Nr. SKA765/2017, 2023. gada 28. decembra spriedumu lietā Nr. SKA-1003/2023)

Nepieciešamība pārbaudīt skaidrojumā norādīto apakšuzņēmēja (AU) iesaisti

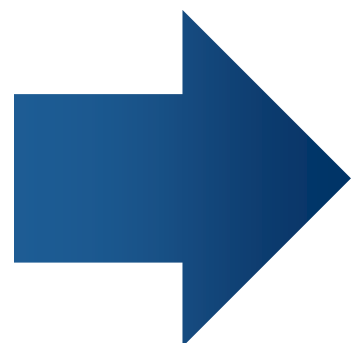
IUB 30.05.2023. lēmums nr. 4-1.2/23-95

Iesniedzējs: uzvarētāja piedāvājums bijis nepamatoti lēts, jo izmaksu pozīcija par papildus operatīvo grupu izmaksām par automašīnu, kur citi pretendenti norādījuši līdzīgas cenas, tas piedāvājis cenu 0,001 euro (noapaļojot pēc nolikuma- 0,00 euro).

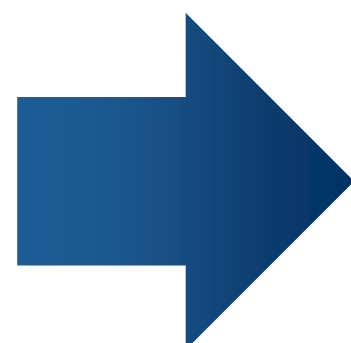
Pasūtītājs: šo nodrošinās AU, kura rīcībā ir noteikts skaits operatīvo grupu, kas 24 stundu darba režīmā atrodas pilsētas teritorijā neatkarīgi no tā, vai AU nodrošina tehnisko apsardzi kā Uzvarētāja AU pasūtītāja objektos vai nē, tāpēc Uzvarētājam izmaksas nerodas.

IUB: vispārēji argumentācija, ka pretendentam minētajā pozīcijā izmaksas nerodas, varētu tikt atzīta par pamatotu, tomēr, ņemot vērā to, ka minētos pakalpojumus sniegs AU, bija nepieciešams saņemt detalizētu skaidrojumu tai skaitā no AU, kurā tas apliecinātu, ka izmaksas par papildu operatīvās grupas pakalpojumu sniegšanu tam neradīsies un tam pietiks kapacitātes atbilstošā kvalitātē šo pakalpojumu nodrošināt. Šāds AU skaidrojums netika saņemts, tātad pasūtītājs pienācīgi nepārlicinājās par nepamatoti lētu piedāvājumu.

Nepamatoti lēts piedāvājums

Pasūtītājs noraida piedāvājumu kā nepamatoti lētu, ja sniegtie skaidrojumi nepamato pretendenta piedāvāto zemo cenas vai izmaksu līmeni vai ja cenā vai izmaksās nav iekļautas izmaksas, kas saistītas ar vides, sociālo un darba tiesību un darba aizsardzības jomas normatīvajos aktos un darba koplīgumos noteikto pienākumu ievērošanu. (PIL 53.p.4.d.)

Regulējuma pamatā divi apsvērumi:

- 1) riska novēršana, ka līgums netiks izpildīts**
- 2) t.s. "sociālā dempinga" novēršana.**

Sociālais aspekts

Ja piedāvājums konkrētam publiskam būvdarbu, publiskam piegādes vai publiskam pakalpojuma līgumam šķiet nepamatoti lēts, pasūtītājs pretendenta pieprasā skaidrojumu par piedāvāto cenu vai izmaksām, **kā arī informāciju par pretendenta un tā piedāvājumā norādīto apakšuzņēmēju darbinieku vidējām stundas tarifa likmēm profesiju grupās** (PIL 53.panta pirmā daļa).

Saskaņā ar PIL 53. panta sesto daļu informāciju attiecībā uz Latvijā reģistrētu vai pastāvīgi dzīvojošu personu par tās darbinieku vidējām stundas tarifa likmēm profesiju grupās iegūst no Valsts ieņēmumu dienesta, izmantojot Elektronisko iepirkumu sistēmu.

VID noteiktās vidējās stundu tarifa likmes

Vai saskaņā ar PIL 53.pantu obligāti jāpieprasa arī informācija par vidējām stundas tarifa likmēm (arī ārvalstu subjektam)?

- Latvijas subjekta pārbaudes gadījumā, kad pasūtītājam piedāvājums šķiet nepamatoti lēts, obligāti jāpārbauda likmes EIS.
- Ārvalstu subjektam – jebkurā gadījumā ir jāpārlicinās, ka darbaspēka izmaksas ir pamatotas, pat ja nevar iegūt tik specifiskus datus, kādi tie ir par Latvijas subjektu.

Kā vērtēt VID noteiktās vidējās stundu tarifa likmes profesiju grupās kontekstā ar iespējami nepamatoti lēta piedāvājuma konstatēšanu?

- Palīgīdzeklis nepamatoti lēta piedāvājuma konstatēšanai, vērtējot arī riskus, ka piegādātājs nespēs nodrošināt darbiniekus par samaksu, kas ir zemāka par vidējo.

Apsardzes nozares aprēķins par cenas veidošanos, minimālās likmes

Drošības Nozares Kompāniju Asociācijas izstrādāts aprēķins, kas pamatots uz Darba likuma 61. panta (Minimālā darba alga) un MK 2015.gada 24.novembra noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu".

 [Apsardzes pakalpojumi](#), aprēķins par apsardzes pakalpojumu cenas veidošanos, minimālās stundas likmes tarifi.

Materiāls pasūtītājam piedāvājumu cenas izvērtēšanai un nepamatoti lēta piedāvājuma identificēšanai.

Nerēķināšanās ar minimālās darba algas pieaugumu

13.03.2023. IUB lēmums Nr.4-1.2/23-58

Iesniedzējs uzskata, ka Pasūtītājs tā piedāvājumu neatbilstoši atzinis par nepamatoti lētu.

Pasūtītājs konstatējis, ka līgumcenas aprēķinā nav ņemts vērā minimālās darba algas pieaugums no 2024.gada. Iesniedzējs skaidrojumā šo faktu atzinis, un apņēmis piedāvājuma kļūdu labot, jo pieļauta acīmredzama kļūda cenas aprēķinā, un noraidīšanas iemesls vērtējams kā formāls. Pasūtītājs: nav iespējama šāda piedāvājuma precizēšana- piedāvājuma precizēšana ir pieļaujama tikai tad, ja tā nenoved pie piedāvājuma grozīšanas.

IUB: piekrīt pasūtītāja konstatētajam un atstāja lēmumu spēkā.

Matemātiskie kritēriji

Principā nepamatoti lēta piedāvājuma identificēšanai var tikt izmantoti **matemātiski kritēriji**, piemēram, piedāvātās cenas atšķirība salīdzinājumā ar visu iesniegto piedāvājumu vidējo cenu. Taču tas nevar būt pietiekams pamats pretendenta automātiskai izslēgšanai no procedūras.

(Sk. EST spriedums apvienotajā lietā C-285/99 un C-286/99)

Pretendentam ir jāspēj pierādīt, ka pozīcijās piedāvātās cenas ietver attiecīgo pakalpojumu faktiskās izmaksas. Ja no skaidrojumiem nav saprotams, kādas ir pretendenta faktiskās izmaksas par šiem pakalpojumiem, tad nav atspēkots pasūtītāja pieņēmums par nepamatoti lētu piedāvājumu.

Nav pieļaujama neskaidra finanšu piedāvājuma struktūra

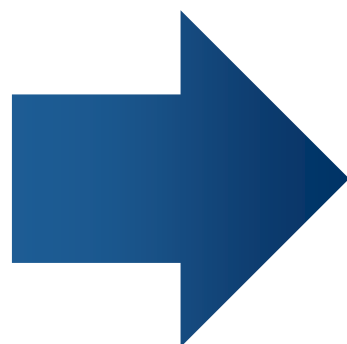
08.01.2024. IUB lēmums Nr. 4-2.2/24-1

Iesniedzējs: Konkursā uzvarējušā pretendenta piedāvājums ir nepamatoti lēts, jo vairākās pozīcijās (3. 4. un 6.) acīmredzami nav iekļautas visas tiešās izmaksas.

Pasūtītājs pieprasīja un saņēma šādu skaidrojumu: šo pozīciju izmaksas sastāda nelielu daļu no kopējām izmaksām un nevar apdraudēt iepirkuma līguma izpildi kopumā, jo to segšanai izmantos visu finanšu piedāvājuma budžetu, t.sk ieņēmumus no patrulēšanas pakalpojumiem (7. pozīcija).

IUB: pasūtītājam sniegtie skaidrojumi neapstiprina to, ka piedāvājuma 3. 4. un 6. pozīcijas cenās pretendents ir iekļāvis šo pakalpojumu faktiskās izmaksas, kā arī nav saprotams, kādas ir pretendenta faktiskās izmaksas par šiem pakalpojumiem un, pat pieņemot, ka minēto pozīciju izmaksas tiks finansētas 7. pozīcijas ieņēmumiem, nav iespējams objektīvi izvērtēt, vai šāda finanšu piedāvājuma struktūra ļaus nodrošināt visu pakalpojumu izpildi. Citiem vārdiem, ja pasūtītājam nav zināmas pretendenta 3. 4. un 6. pozīciju pakalpojumu izmaksas, tad tas arī nevar paļauties, ka līguma izpilde tiks nodrošināta ar 7.pozīcijā plānoto peļņu. Tieši šis apstāklis, kā arī līdzšinējās sadarbības pieredze ar konkrēto pretendentu ir bijis iemesls tam, kādēļ piedāvājums nav atzīts par nepamatoti lētu. Pasūtītāja secinājums par to, ka finanšu piedāvājums nav nepamatoti lēts, ir kļūdainis, līdz ar to lēmums par Konkursa rezultātiem atceļams.

Nav iespējas nenoraidīt nepamatoti lētu piedāvājumu

Ja pasūtītājs konstatē, ka piedāvājums ir nepamatoti lēts, tad šāds piedāvājums jānoraida, un šajā ziņā rīcības brīvība nav paredzēta.

(22.06.2021. Administratīvo lietu departamenta spriedums lietā Nr. SKA-360/2021)

Jaunumi tīmekļvietnē:

Jauns 9.panta Iepirkumu skaidrojums:

[Aktualizēta videolekcija](#)

Vebinārs "Aktualitātes publiskajos iepirkumos: biežāk uzdotie jautājumi"

(video un prezentācija) [Aktualitātes publiskajos iepirkumos](#)

Plānotie grozījumi PIL, kur meklēt?

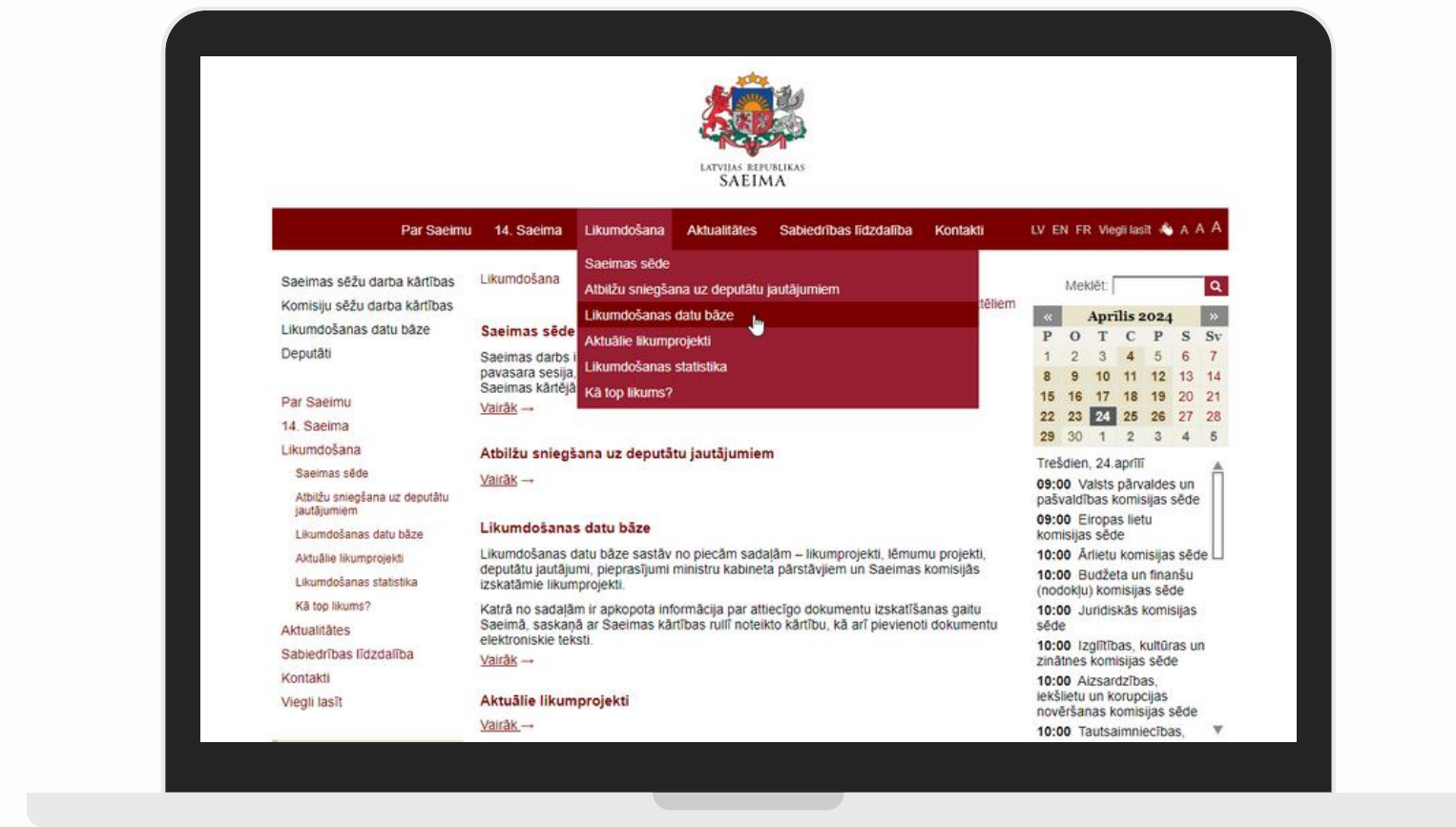
MK Tiesību aktu portāls

[Tiesību aktu projekti](#)

Saeimas likumdošanas datubāze

[Likumdošanas datu bāze](#)

Paldies!

Dace Skāmane

Tiesību aktu piemērošanas departamenta juriste

+371 22 41 66 41

| pasts@iub.gov.lv

| www.iub.gov.lv

